

Kim Kielsens nytårstale

Taler

Kim Kielsen

Formand for Grønlands landsstyre

Dato

1. januar 2020

Omstændigheder

Kim Kielsens nytårstale for Grønlands landsstyre ved årsskiftet 2019/2020. Talen holdes på Grønlandsk, men offentliggøres i en dansk version på Landsstyrets hjemmeside.

1 Asasakka innuttaaqatikka,

Ullaaq ukioq nutaarluinnaq iterfigaarput. Ukioq nutaaq piffinnik nutaanik imaqartussaq aallartippoq. Neriutigaara tamassi nuannersumik juullip
5 pilluarnartui atorsimassagisi, peqqillusilu ukiumut nutaamut iserluarsimassasusi.

Ukioq qimatarpuit 2019-i ukiuuvoq immikkullarissoq. Ukiormi tassaasimavoq nunatta namminiileriartuaarnissaanut eqqarsaatip 1959-imi Jørgen C. F. Olsen-
10 iugaluup saqqummiuteqqaarneraniit ukiut 60-it qaangiuffiat.
Namminersornerulluni Oqartussat eqqunneqarneraniit ukiut 40-nngorfiat.
Namminersorlunilu Oqartussaaffiup ukiut qulinngortorsiorfia.

Ukiorpanni sapiissuseqarluta alloriarnerit annertuut tigusarsimavagut. Sulili
15 namminiilivinnissamik sinnattup aanaakkunnik aataakkunnik, ningiukkunnik ittukkunnik, kingornussimasatta piviusunngortinnissaanut aningaasarsiorfissanik nutaanik suliffissanillu nutaanik pilersitsinissamut sapiissusermik annermik peqartariaqarpugut.

- 20 Nuannaarutissaavoq inuusuttagut amerliartuinnartut ilinniakkaminnik naammassinnittarmata, ingerlaqqinnitsinni nammaqataasussat. Pisariaqaporlu ilinniakkaminnut naapertuuttumik nunatsinni suliffeqarnissaasa qulakkeernissaat.
- 25 Ukioq 2019-i tassaasimavoq piffinnut nutaanut sapiissuseqarluni alloriarnermik imalittut eqqaamaneqartussaq.

Mittarfissuit nunatsinni ineriartortitsinermut aallartisaaqataasussat Ilulissani,
30 takornarissat tikerarluartagaanni, Nuummilu, nunatsinni illoqarfitt
annersaanni, sanaartorlugit aallartisarneqaleruttorput. Ukiumilu uani nutaami
Qaqortumi mittarfissaq sananeqalissooq.

Mittarfissuit aqqutigalugit avataaniit nunarput tikikkuminarsassavarput –
35 nunarsuaq qaninnerulissavarput – Imarpik ikaarlugu ilaqtariit imminnut
qaninnerulersissavagut.

Ilulissani, Nuummi Qaqortumilu akunnittarfinnik sanaartornissamut
aningaasaliisartut namminersortut piareersimallutik suaaruteqareerput –
40 siullillu sanaartorlugit aallartinneqareerput.

Nuannerpoq takullugu, alloriarneq nutaaq namminersorlutik suliffiutilinnit
tigulluarneqarmat, periarfissanillu nutaanik eqqarsalersitsimmat.
Ineriartortitseqataanissamut kajuminnerat nunatsinni aningaasaqarnikkut
45 suliffissanillu nutaanik pilersitsinikkut iluaqusiissapput.

Illoqarfitt anginerit kisiisa tikikkuminarsassanngilagut. Suluusalinnik
mittarfeeraliornissat sananeqarnissaannut alloriarnissat tullinnguupput.
Uummannami, Qeqertarsuarmi, Qasigiannguani, Kangaatsiami, Narsami,
50 Nanortalimmi, Tasiilami Ittoqqortoormiunilu sanaartornissamut
pileraarusionerit 2020-mi ingerlanneqassapput.

Nunatsinni illoqarfitt anginerit mikinerillu, nunaqarfitt annerit minnerillu
tamarmik immikkut ilisarnaateqarput, nukittuffeqarput ineriartornissamullu
55 periarfissaqarlutik.

Nunatsinni sumiiffit tamarmik aalisarnikkut, suliffissuaqarnikkut,
aatsitassarsiornikkut takornariaqarnikkullu periarfissaat naapertorlugit
sapinngisamik naligiimmik ineriartornissamut periarfissaqarnissaannut
60 Naalakkersuisuniit sulinerput ingerlateqqissuarput:

Inuussutissarsiornikkut ineriartornermut imminut nappassinnaasumut
tunngavisseeqataassaagut,
65 Nunarput tamakkerlugu innuttaasut atugarissaarnerulernissaannut
aqquтиssiuusseqataassaagut,

Innuttaasut qanimut oqartussaaqataanerisa sullinneqarnerisalu
nukittorsarnissaat sulissutigissavarput.

70

Nunatsinni inuuniarnikkut atugarisat pitsanngorsaavigineranni pisariaqarpoq
akit iluanaarutissiisarnerillu nakkutigilluarneqarnissaat. Taamaammat
Naalakkersuisuniit 2020-mi akinut iluanaarutissiisarnermullu nunatsinni
75 inatsiseqalernissaq sulissutigissavarput.

*

Ullumikkut aalisarneq nunatta aningaasarsiornikkut nappatigaa tamatsinnut
80 pingaaruteqarluinnartoq. Ukiunilu tulliuttuni suli suliffissaqartitsinermut
atingaasaqarnitsinnullu pingaarutilittut inisisimaannarnissaa
qulakkeertariaqarparput, kinguaassagut aamma eqqarsaatigalugit.

Mittarfissuit naammassippata avammut aalisakkanik tuniniaasinnaaneq
85 ajornannginnerulissooq, nunanullu sanilitsinnut unammillernissatsinnut
toqqammavignerulissalluta.

Aalisarneq pillugu ataatsimiititaliarsuaq ukiuni arlalinni eqqartorneqareerluni
martsip qaammataa 2019-i Naalakkersuisunit pilersinneqarpoq.

90

2020-imi juunip qaammataa aalisarnermut inatsisissatut siunnersummik
aammalu nungusaataanngitsumik pijuartitsinissaq siunertaralugu aalisarnerup
ingerlanneqarnissaanut pilersaarutinik tunniussinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

95

Aalisarneq pillugu ataatsimiititaliarsuarmiit siunnersuutit tigunissaat
pissangallunga utaqqivakka, ataatsimiitsitaliamullu attuumassuteqartut tamaasa
sulilluarnissaannik kissaappakka.

Nunatta avataani ilaquqtatik qimallugit avataasiortut juullimi ukiortaamilu
100 pilluaqqquakka, sulilluarnissaannillu kissaallugit.

*

Ukioq 2019-i nunatsinnut aningaasarsiornikkut inuussutissiornikkullu
105 ingerlalluarfiuvoq.

Innuttaasugullu sulerusussuserput qaffakkiartorpoq. Ukiunimi kingullerni nunatsinni malunnaatilimmik innuttaasut suliffillit amerleriarsimapput, 110 malitsiganik suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqarsimasut ikileriarsimapput.

2015-imiit sulisitsinermi periusissiapi ullumikkumut ingerlareerneraniit takusinnaalerparput ukiuni kingullerni iliuusaasimasut ilorraap tungaanut alloriartitsisut.

115 Periusissiami inuuusuttut immikkut maluginiarpagut. Kisitsisimmi malillugit suliffissarsiortutut allatsittartut tassaakkajupput inuuusuttut ilinniakkaminnik naammassinninngitsoorsimasut ilinniakkaminnilluunniit unitsitsiinnarsimasut.

120 Nunani Avannarlerni misissuinerit takutippaat inuuusuttut siusinaartumik piginnaanngorsarlugit ikiorserneqanngikkaagamik ukiorpassuarni pisortaniit ikorsiissutinik ingerlaavartumik pisartagaqalersartut.

125 Sulisitsinermi periusissiapi ingerlareernerani takusinnaavarput inuuusuttut suliffissarsiortut 18-iniit 29-nut ukiullit 2014-imiit 2019-ip tungaanut 35%-imik appariarsimasut.

130 Tamanna tamatsinnut nuannaarutissaavoq. Tamaanngali unissanngilagut, suliumassuseq suliffissaqarnerlu suli inerisassaqqissavagut.

Sulineq imminut akilersinnaanerulissooq suliffeqarnermut ilanngaatip atuutilerneratigut. Aaqqiissut pigaartumik appasissumik akunnattumillu isertitaqartartunut malugineqarumaarpooq.

135 Suliffeqarfinnullu nunarput ingerlatsivigissallugu pilerinarnerulissooq suliffeqarfiit akileraarutaasa 5%-imik 2021-miit appartinneratigut.

140 Akileraarutip appartinnerata annertussusaa alloriarnerinnaavoq siulleq, nunammi saniligut unammillertariaqarpagut.

*

Nunatta aningaasarsiornikkut inerisarnerani inuiaqatigiittut

peqqinnarnerusumik inuuneqarnissap anguniarnissaa pingaaruteqarpoq.

Ukioq nutaaq 2020-i aallarnerfigalugu Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit
Kattuffiat ukiuni qulini tulliuttuni nunatsinni innuttaasugut nunarsuarmi
150 timikkut eqeersimaarnerpaatut inissimalernissatsinnut suliniutini aallartippaa.

Tamannalu Naalakkersuisuniit tamakkiisumik tapersorsorparput. Ukiuummi
arlaqangitsut tikillugit timerput kisiat inuuniarnitsinnut
155 nerisassaqarniarnitsinnullu isumalluutigalugu ingerlasimavugut. Ullumikkulli
pissutsit allanngornikuupput – ilorrisimaarnerput salliuallaalersimavoq.

Kajumissaarusuppassi Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata
anguniagaa annertooq tamanit tapersersoqqullugu!

160 Peqqinnissaqarfik inuiaqatigiit inooriaatsitsinnut pingaaruteqarluartut ilagaat.
Peqqinnissaqarfimmilu sulisut ullut tamaasa, ulloq unnuarlu, innuttaasugut
ikiorniarluta assatik isaassimavaat.

165 Eqqaamajaannarnerli ajorparput peqqinnissaqarfimmilu sulisut ulluinnarni
suliaat unammillernartut inuiaqatigiinnullu pingaaruteqaqisut pillugit
nersualaartarnissaat.

170 Peqqinnissaqarfimmilu sulisut innuttaasut immitsinnut paarinerulernissatsinnut
kajumissaarutaat anngukkusuppara. Inuiaqatigiit nappaatinik assigiinnngitsunik
eqqugaasarnerput ukiuni kingullerni annertusiartorsimavoq, tamannalu
pinaveersaartinniarlugu inuttut ataasiakkaatut immitsinnut paarinerulernikkut
iliuuseqartariaqarpugut.

175 Uani ukiortaami oqalugiarninnut atatillugu peqqinnissaqarfimmilu sulisut
innuttaasugut tamatta sullimmatigut qutsavigiumavakka, ukiunilu tulliuttuni
peqqinnissaqarfip ineriartorteqqinnissaanut suleqatigiinnissatsinnut
qilanaarpunga.

180 Nunaqqativut Danmarkimi nunanilu allani peqqissartariaqartut
eqqaamavakka, peqqissilluarnissaannillu kissaallugit.

Upalugaarsimanermullu sulisut, politiit, qatserisartut allallu inuiaqatigiittut

185 toqqisisimanissarput pigaartillugu sulimmata qutsavigaakka.

*

190 Meeqcat peqqinnartumik nuannersumillu meeraanertik atussavaat,
toqqissillutik inerikkiartornissamut pitsasumillu inuuneqarnissamut
aqquissiuunneqarlutik.

195 Ukioq manna Naalagaaffit Peqatigiit meeqcat pisinnaatitaaffii pillugit
isumaqatigiissutaata ukiut 30-nngorlugit nalliusineqarneranni Nunarput
sinnerlugu Naalakkersuisut siulittaasuattut anguniakkat naqissuseqqippakka.

Meerartatta tamarmik meeqqatut meeraaneq misigissagaat
qulakkeerniagassaraarput ataatsimoorluta.

200 Pinngitsoorusunngilanga Meeqcat Illersuisuat suliaanut kusanartunut
qujaffigissallugu, meeqqallu isummersortarfiat NAKUUSA aqqufigalugu
meeqcat inuusuttuaqqallu inuiaqatigiinni oqalliseqataanerat pillugu
qutsavigissallugit.

205 Oqariartuutisi tusaavakka, aamma malitseqartinnissaat ilugersuutigissavara.

Ullumikkut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsaaviit
neqeroorutigisinnaasaat pitsangoriartorput.

210 Innuttaasut najugartik qimanngikkaluarlugu akeqanngitsumik
katsorsarneqarsinnaanerannut periarfissat ALLORFIIT aqqufigalugit
amerlinissaannut pilersaarutit ingerlappagut.

215 Kisitsisit takutippaat katsorsartinnertik naammassinagu unitsitsiinnartartut
amerlanersaat tassaasut meeqcat inuusuttullu. Naalakkersuisuniillu maanna
suliaqartitsivugut katsorsaariaatsit meeqlanut inuusuttunullu tulluarsakkamik
nunatsinni peqalernissaq – pilersaarummillu 2019-mi saqqummiussinikuulluta.

220 Naammanngilaq meeqcat inuusuttullu aatsaat
pinngitsuuisinnaajunnaaraangata iliuuseqartassagutta. Inuiaqatigiittut
meerartatsinnut inuusuttatsinnullu pinaveersaartitsineq ataavartumik

ataatsimoorluta ingerlattariaqarparput, ikioqatigiikkutta
225 angusarissaarnerussaagut.

2019-imi meerartatta atugaat annertuumik inuiaqatigiit akunnitsinni eqqartorpagut. Tamassuma malitsigisaanik Danmarkimi oqartussat peqatigalugit periusissiamik suliaqarpugut.

230 Malitsiganik Danskit Naalakkersuisui ukiuni tulliuttuni sisamanut 80 mio. kr.-
inik aningaasaliissuteqarput. Tamanna qujassutigaarput.

235 Naalakkersuisuniit pingaaruteqarluinnartutut isigaarput kommunit kissaataat
aallaavigalugit tapiissutit meeqqat inuusuttullu atugaasa
pitsangngorsarnissaannut atorneqarnissaat.

240 Politiit ukiumoortumik nalunaarutaanni takuneqarsinnaavoq meeqqanik
atornerluinerit, sumiginnaanerit, inoqatinut annersaanerit, ikiaroornartumik
imigassamillu atornerluinerit nunanut allanut sanilliullugit
qaffasissorujussuusut.

245 Naammaleqaaq meeqqanik sumiginnaanerit atornerluinerillu. Naammaleqaaq
annersaanerit. Aamma, naammaleqaaq ikiaroornartumik imigassamillu
atornerluinerit. Peqqinnerulernissarput ataatsimoorluta salliutitsigu. Tamatta
ajunngitsumik inuunitsinni siunissaqaqqulluta.

250 Angajoqqaat meeqqallu pitsasumik toqqisisimanartumillu
sinaakkutissaqarlutik meeqqap inuuneraniit qaammatit siilliit aallartittarnissaat
Naalakkersuisut pingartilluinnarpaat.

Angajoqqaat erninermut atatillugu sulinngiffeqartarnerisa
sivitsorneqarneratigut tamanna ilaatigut qulakkeerneqarsinnaavoq.

255 Ullumikkumiit januaariip aallaqaataat 2020-i aallarnerfigalugu angajoqqaat
erninermut meeravissiartaarnermulluunniit atatillugu sulinngiffeqartarnerat
sapaatip akunnerinik sisamanik sivitsorneqarpooq.

Ilaqutariit meerartallit atugaat suli pitsangngorsassavagut. Erninermullu
260 atatillugu sulinngiffeqartarneq sapaatip akunnerinik marlunnik
sivitsoqqissavarput.

- Aanaakkut aataakkut, ningiukkut ittukkut, inuiatigiinnut
265 pingaaruteqarluinnartut ukiorpassuarnilu sulisimasut atugaat
pitsanngorsaavigissavagut.
- Kalaallit kultoritsinniippoq utoqqarnik ataqqinninneq – tamannalu
ullumikkumut inooriaatsitsinnut allangorsimaqisumut ingerlateqqissagutsigu
270 utoqqartatta isumaat tusaaniarnerusariaqarpagut.
- 2020-ip ingerlanerani politikikkut attuumassuteqanngitsumik suliaqartussamik
Utoqqaat Illersuisuannik atorfinitssisoqassooq.
- 275 Utoqqaat Illersuisuata utoqqaat atugarisaat pillugit ilisimalikkat politikerinut,
oqartussanut, kattuffinnut innuttaasunullu ingerlateqqittassavai.
- Utoqqalinersiaqalereernerup kingorna suliffeqaannarnissamut periarfissat
pitsanngorsaavigaavut.
280
- Ullumikkut amerlasuut utoqqalinersiaqalertarput suli sulinissamut
piukkunnaateqarluartut. Taakkulu nukiit nunatsinni inuussutissarsiornerup
iluani pisariaqartippagut.
- 285 *
- Siulitta qangaaniilli silamut pinngortitamullu ilisimasaqarnerat
mianerinninnerallu kinguaajusugut ingerlateqqittariaqarparput.
- 290 Nunatsinni inuusuttut pinngortitap paarilluarneqarnissaanut
eqqumanerulernerat nuannaarutissaavoq.
- Ilinniarnertuunngorniarfinni meeqqat atuarfiinilu atuartut nunatsinni
nunarsuarmilu mingutsitsinerup annikillisarneqarnissaanut pisortanut
295 iliuuseqaqqusillutik oqariartortarnerat ersarissoq tamatta paasisariaqarparput.
- Inuuusuttatta pinngortitamik paarsilluarnerunissatsinnut kissaateqarnerat
tusaavarput aamma malissavarput. Taamaammat kommunit
eqqagassalerinermut ataatsimoorlutik iliuuseqarnerat nuannaarutissaavoq.
300

Silap pissusaata allanngoriartornerata malitsigisaanik nunarput avataaniit maluginiarneqaqaaq. Avataaniillu nunatsinnut soqutiginninneq ukioq 2020-mi minnerulernaviangilaq.

305

Ukioq 2019-i eqqaamaneqarumaarpoq Amerikarmiut presidentiata Trumpip nunatsinnik pisiarinnikkumagaluarneranut. Nunatsinniit akissuterput ataasiinnaavoq ersarissoq: Nunarput tuniniagaanngilaq!

310 Naqissusissuara, nunarsuarmioqataanitsinni inissisimanerput, siunissarpullu nunatta inuinit kisimi aalajangerneqartassammat.

Qilanaarutigaarali amerikarmiut naalakkersuisuinik suliffeqarfissuinillu suleqateqarnitta annertuninngornissaa.

315

Naatsorsutigaaralu uani ukiumi nutaami amerikarmiut nunatsinni anigaasaliinissamut soqutiginninnerat ersarinnerusumik angusaqarfiujumaartoq.

320 Uagutsinnut unammillernartuuvoq nunatta avataaniit soqutigineqarnera annertusiartuinnarmat.

Maanna piviusumik takusinnaalerparput nunatta issittumi inissisimanerata nunarsuarmi naalakkersuinikkut ingerlatsinermi pingaaruteqassusia.

325 Malitsigisaanik danskit issittumi illersornissakkut aningaasalersuinikkullu annertussanerat 2020-mi isumaqtigiiqassaaq.

Avataaniit taamannak annertuumik aningaasalersuinissamik soqutiginninnerup nunatsinni innuttaasunut, avatagiisitsinnut, silap pissusiata

330 allanngoriartorneranut, nunattalu aaqqissugaanikkut ineriartorneranut iluaqtissanngortinnejartassaaq.

Naalakkersuisuniit siunertarput ersarippoq: Nunatsinni qanoq iliuutsit tamarmik nunatsinnut inuinullu iluaqtissanngortinnejartassapput.

335

Nunatsinni ineriartorneq siuttuuffigiumallugu inuiaqtigiiit akornatsinni unammillernartut ataatsimut, inuttullu ataasiakkaatut kivitseqataaffiginissaat pingaaruteqarpoq.

Inuiaqatigiit tamatta nunatta atorfissaqartippaatigut. Tamattalu
nammaqataasinnaasariaqarpugut.

*

345

Qularutissaanngilaq ukioq 2020-i ineriarternermik annertuumik
nassataqarumaartoq. Neriuitingaaralu ineriarorneq inuiaqatigiittut
nukittunerulersissagaatigut, aningaasaqarnikkut pitsasumik inisisimanerput
ineriartorteqqillugu, suliffissanik amerlanernik pilersitsilluta, ilaqtariillu
350 ineqarnikkut isumaginninnikkullu atugarisaat pitsaanerulersillugit.

Inuiaqatigiit ingerlaarnitsinni kivitseqataasorpassuit suleqataasorpassuit
tamaasa qamannga pisumik qutsavigaakka.

355 Pisortat suliffeqarfiutaanni sulisut, namminersorlutik inuussutissarsiuqeartut,
aalisartut, piniartut, aatsitassarsiorfinni sulisut, takornarialerinermi sulisut,
ilinniarfinni meeqqallu atuarfiini sulisut, meeqqanut paaqqinnittarfinni sulisut,
napparsimaveqarfinni utoqqaallu illuini sulisut, minnerunngitsumillu
suliffissuarni aalisakkerivinni sulisut, ilami allaffeqarfippassuarni sulisut allanilu
360 inuiaqatigiit sullinnejnarneranni sulisorpassuit tamassi qujanarsuaq
inuiaqatigiinnut tunniusimallusi suleqataajuarassi.

365 Nalunngilluinnarpara ullumikkut inuiaqatigiittut killiffitsinni
inuppassuaqarmat namminneq kajumissutsiminnik nipiutuliunngikkaluarlutik
suleqataajuartunik. Ilissilu qamannga pisumik qutsivigaassi. Inuiaqatigiimm
ingerlaqqinnissatsinni pinngitsoorsinnaanngilatsigit.

370 Naalakkersuisut inuiaqatigiillu sinnerlugit ukiortaami Ataqqinartorsuaq
Dronningi taassumalu Ilaqtai Kunngikkormiut pilluaqquakka. Aammattaaq
pilluaqquakka danskit Folketingiat naalakkersuisuili, savalimmiormiut
Lagtingiat naalakkersuisuili, kiisalu inuiaat danskit savalimmiormiullu tamaasa.

375 Inuuusuttut oqarfigerusuppassi – utoqqartagut toqqissillutik utoqqalissappata
taava sapiissuseqarnersi takutissiuk,

qajavissuit kinguaavisut,

380 taqigasi,

tunniutiinnarasi,

makigitsi.

385

Sapinngilasi.

Ilinniaritsi, nunatta pisariaqartippaasi.

390 Nunarput ingerlaqqittariaqarpoq,

nunarsuarmioqatigiit akornganni unammillersinnaasariaqarpoq.

Nunarput,

395

nunarsuarmi qeqertat annersaat – Kalaallit Nunaat –

tassa pissarsi –

400 ilissi, allat pinnatik –

nunassarsi.

Ukiortaami pilluaritsi!

405

Kilde

www.naalakkersuisut.gl

Kildetype

Dokumentation på online medie

410

Tags

Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kim-kielsens-nytaarstale-2020>

415